

SCI-CONF.COM.UA

INTERNATIONAL SCIENTIFIC INNOVATIONS IN HUMAN LIFE

**PROCEEDINGS OF X INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
APRIL 13-15, 2022**

**MANCHESTER
2022**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC INNOVATIONS IN HUMAN LIFE

Proceedings of X International Scientific and Practical Conference

Manchester, United Kingdom

13-15 April 2022

Manchester, United Kingdom

2022

UDC 001.1

The 10th International scientific and practical conference “International scientific innovations in human life” (April 13-15, 2022) Cognum Publishing House, Manchester, United Kingdom. 2022. 668 p.

ISBN 978-92-9472-195-2

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // International scientific innovations in human life. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Manchester, United Kingdom. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-international-scientific-innovations-in-human-life-13-15-aprelya-2022-goda-manchester-velikobritaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: manchester@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 Cognum Publishing House ®

©2022 Authors of the articles

УДК 372.8

ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЧЕРЕЗ НАВЧАЛЬНИЙ МІКРОДІАЛОГ

Кравченко Тетяна Миколаївна

PhD, старший викладач кафедри англійської мови,
літератури, з методиками навчання,

Бокоч Євгенія Іванівна

Студентка

Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

Анотація. В статті визначено ефективний засіб навчання діалогічного мовлення учнів старшої школи через навчальні мікродіалоги і на цій основі окреслено загальнодидактичні і методичні аспекти, на яких має будуватися комплекс тренувальних вправ для формування діалогічних умінь учнів старшої школи на уроках англійської мови.

Ключові слова: мікродіалог, учні старшої школи, англійська мова, діалогічні вміння.

Вступ. Сучасний період розвитку шкільної освіти зазнає радикальних змін, які сприятимуть адаптації учнів до умов сучасного світу, що швидко змінюється, їхній творчій самореалізації в особистісній та професійній сферах. Тому, саме перед закладами загальної середньої освіти постає проблема підготувати учнів до іншомовного спілкування в реальних життєвих ситуаціях, сформувати у них достатній рівень комунікативної компетенції, яку складають мовленнєві вміння, зокрема вміння у говорінні, за допомогою якого відбувається усне спілкування іноземною мовою в діалогічній формі [1, с. 73]. Тому, формування діалогічних умінь розглядається як важлива складова іншомовного навчання на всіх його етапах.

Однак, незважаючи на велику кількість наукових праць, вважаємо, що поза межами досліджень залишається ще велика кількість актуальних

методичних аспектів формування діалогічних умінь учнів старшої школи на уроках англійської мови. Зокрема, дискусійним є питання використання дієвих і ефективних методів і засобів формування в учнів старшої школи умінь діалогічного мовлення, яке на думку великої кількості науковців є головним критерієм сформованості іншомовної комунікативної компетентності. Зовсім незначна кількість наукових розвідок присвячена дослідженню використання, зокрема навчальних мікродіалогів, які на нашу думку, можуть впливати на успішність формування діалогічних умінь, а відтак і удосконалити процес формування компетентності у говорінні учнів старшої школи.

Ціль роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні ефективності використання комплексу тренувальних вправ на основі навчальних мікродіалогів для формування діалогічних умінь учнів старшої школи на уроках англійської мови.

Матеріали і методи. Ефективність використання навчальних мікродіалогів як ефективного засобу формування діалогічних умінь учнів старшої школи на уроках англійської мови було розглянуто на основі аналізу найпопулярніших на українському освітньому просторі підручників з англійської мови для 11 класу авторів О. Карпюк, А. Несвіт, Л. Калініної та І. Самойлюкевич. Загалом, їх автори дотримуються програмних вимог щодо навчання діалогічного мовлення учнів старших класів. Проте, незначна увага у них приділяється формуванню діалогічних умінь учнів на основі навчальних мікродіалогів. Найбільша кількість вправ на формування діалогічних умінь учнів на основі навчальних мікродіалогів наявна у підручнику Л. Калініної та І. Самойлюкевич. А от підручники О. Карпюк та А. Несвіт сильно поступаються у цьому плані [2].

Результати і обговорення. Сформованість діалогічних умінь учнів старшої школи передбачає, що вони мають бути здатні швидко реагувати у комунікативному середовищі в залежності від обставин; підтримувати жваву дискусію; продукувати та реагувати на низку аргументів; обмінюватися комплексною інформацією та надавати поради; спонтанно відволікаючись від

підготовлених запитань, розвивати та продукувати цікаві відповіді; розвивати певні ідеї та закінчувати розмову з належним висновком [3, с. 7].

Продукт мовлення учнів це діалог певного функціонального типу, що включає принаймні два, три мікродіалоги. У цьому контексті, зокрема другий етап є важливим, оскільки саме мікродіалог слугує засобом вираження основних комунікативних інтенцій партнерів по спілкуванню. Він є імпліцитною структурною основою розгорнутого діалогу і містить взаємопов'язані ланцюжки діалогічних єдностей, які ще називають діалогічним цілим.

Мікродіалоги відрізняються від діалогічних єдностей не лише обсягом, але й своєю відносною завершеністю. Власне діалог (розгорнутий діалог) складається з двох–трьох мікродіалогів. І саме на цьому етапі можливо навчити учнів об'єднувати засвоєні діалогічні єдності, підтримувати бесіду, не дати їй зупинитися після першого обміну репліками [4, с. 180]. На цьому етапі використовуються комунікативні рецептивно-продуктивні вправи нижчого рівня, що допускають використання спеціально створених вербальних опор для висловлювання учнів. Звичайно учасниками спілкування є самі учні, які виступають у певних ролях або від свого власного імені. На основі навчальних комунікативних навчальних ситуацій, запропонованих викладачем або поданих у підручнику, вони продукують мікродіалоги [4, с. 181].

Дидактична доцільність використання мікродіалогів полягає у тому, що вони допомагають засвоювати і доводити до автоматизму використання фраз-кліше, при тому без помилок. Саме мікродіалоги є простими і короткими за часом, і тому найчастіше використовуються на уроках англійської мови з метою формування діалогічних вмінь, компетентності у діалогічному мовленні та у інших видах мовленнєвої діяльності. Методична цінність мікродіалогів обумовлюється тим, що вони сприяють розвитку навичок реагувати на висловлювання співрозмовника, розширенню практики розмовної мови за рахунок вільного оволодіння кліше для діалогів. Вони можуть використовуватися на всіх етапах уроку, складати основу всіх комунікативних

ситуації згідно тематики ситуативного спілкування згідно навчальної програми з англійської мови для старшої школи [5, с. 17] .

Теми таких коротких мікродіалогів можуть бути задані схемами, картинками, що робить створення комунікативної ситуації привабливішою і готує учнів до складнішої роботи - складання діалогів з будь якої візуальної наочності.

Такі навчальні комунікативні ситуації можуть бути створені вчителем штучно, але здебільшого вони виникають природньо самі собою. Існують моменти шкільного життя учнів, які можна вдало обіграти та використати для формування умінь навчання ДМ з опорою на мікродіалоги [6, с. 148].

Обмінюючись думками з усіх запропонованих питань, учні використовують фрази-кліше для висловлювання своєї думки у формі мікродіалогів, фрази реагування на висловлювання співрозмовника, фрази для заповнення пауз для обмірковування, з якими вони вже знайомі, бачать їх на дошці або мають як роздавальний матеріал.

Здебільшого мікродіалоги розраховані на двох учасників, проте у багатьох випадках доцільно навмисно включати третю особу, щоб у співрозмовника виникла природна необхідність дати пораду, засновану на реальній дійсності. Використання такого роду мовних вправ (нехай навіть, певною мірою, штучно створеної ситуації) надає мікродіалогу практичної значущості. Іноді деякі учні намагаються ухилитися від природної бесіди не тому що не хочуть використовувати факти зі свого життєвого досвіду, а просто через слабе володіння мовним матеріалом. Вони просто бояться включитися в бесіду. У таких випадках потрібно дати можливість висловитися декільком учням, а потім знову повертаюся до учня, який не зміг відповісти [7, с. 24].

Прикладом такого мікродіалогу може бути тема «Знайомство», коли учні виготовляють візитні картки, причому кожен сам обирає собі ім'я, вік, країну. Учням це дуже подобається і вони із задоволенням виступають у ролі від імені свого персонажа.

Наступний приклад ілюструє введення третього лиця у структуру

мікродіалогу у процесі вивчення теми «Eatingout» з метою створення комунікативної ситуації більш реалістичною, невимушеною і природньою.

Висновки. Ґрунтуючись на наукових поглядах сучасних вітчизняних та зарубіжних дослідників у складі компетентності у діалогічному мовленні виділяємо: вміння, навички та знання. Серед умінь виділяємо мовленнєві, інтелектуальні, навчальні, організаційні та компенсаційні. Характерними для діалогічного мовлення є комунікативні, психологічні та мовні особливості.

За результатами опитування учнів встановлено, що основними труднощами у формуванні діалогічних умінь є поєднання двох видів мовленнєвої діяльності — аудіювання і говоріння та непередбачуваність діалогічного мовлення.

Ефективним засобом навчання діалогічного мовлення учнів старшої школи визначено навчальні мікродіалоги і на цій основі окреслено загальнодидактичні і методичні аспекти, на яких має будуватися комплекс тренувальних вправ для формування діалогічних умінь учнів старшої школи на уроках англійської мови.

Список літератури

1. Професійно орієнтоване навчання іноземних мов у старшій профільній і вищій школі: проблеми і перспективи : колективна монографія / Л. А. Сажко, Л. Я. Зеня, О. В. Бирюк та ін. / за заг. ред. Л. А. Сажко. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2015. – 225 с.

2. Калініна Л. В., Самойлюкевич І. В., Малигіна М. П. Навчаємо спілкування. Коментарі до нової програми з англійської мови для загальноосвітніх шкіл. – К. : Контекст, 2002.

3. Концепція профільного навчання в старшій школі: Затверджено Рішенням колегії Міносвіти і науки України 25.09.03 №10/12-2 // Інформ. зб. Міністерства освіти і науки України. - 2003.- №24. - С. 3-16.

4. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підруч. / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін.– К. : ВЦ «Академія», 2010.– 328 с.

5. Фарина О. З. Комунікативний підхід до навчання англійської мови в спеціалізованій школі з поглибленим її вивченням [Текст] / О. З. Фарина // Англійська мова та література. - 2011. - № 22/23. - С. 7-24.

6. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л. С. Панова та ін.; Київ: Академія, 2010. 328 с.

7. Мілютіна З. Т. Групова та кооперативна форми організації діяльності учнів на уроці / З. Т. Мілютіна, Є. Л. Сувіга // Управління школою. – 2008. – №22 – 24. – С. 22 – 26.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>